

ДОДАТОК В
(довідковий)

ЗАСОБИ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Шрифти

В.1 Усі інформаційні таблички, стенди, інформатори, будь яка текстова чи графічна інформація на об'єкті повинна бути виконана шрифтом за розміром відповідно до таблиці В1. Співвідношення кольорів шрифтів відносно фону табличок має бути контрастним. Відповідні співвідношення кольорів можуть бути: двосторонні, тобто будь-який колір може використовуватися як колір фону чи шрифту. При використанні контрастного співвідношення кольорів в поєднанні темний фон – світлий шрифт рекомендований розмір шрифту необхідно збільшити на 25 %.

Зміст покажчиків для орієнтування та навігації повинен бути зрозумілим, чітким та лаконічним.

В.2 Шрифти для покажчиків повинні бути легкими для розпізнавання та читання. Співвідношення ширини і висоти літер, цифр і символів повинно бути в межах 3:5 і 1:1. Рекомендується використовувати шрифти без зарубок та декоративних елементів. Літери та символи не мають відображати тінь, символи повинні мати рівномірну товщину та висоту. Рекомендується, щоб повідомлення з окремих слів або груп слів починалося з великих літер і продовжувалося малими літерами. Також можна використовувати так званий "змішаний" стиль (поєднання великих-малих символів). Шрифт не може бути виконаним курсивом. Літери та символи не повинні торкатися одне одного. Рекомендується використовувати такі шрифтові гарнітури: Helvetic, Standard, Univers, FF DIN, NewJohnstjn, GillSans, Frutiger, ArialCyrBold.

В.3 Розмір літер і графічних символів залежить від відстані для читання і ступеня зниження зору кожної окремої людини. Нижче представлені стандартні значення розмірів літер в залежності від максимальної відстані читання у таблиці В.1.

Таблиця В.1

Максимальна відстань від користувача до напису	Розмір літер, см
30 м	52,0 – 104,0
25 м	44,0 – 87,0
20 м	35,0 – 70,0
15 м	26,0 – 52,0
10 м	17,0 – 35,0
5м	9,0 – 18,0
2м	3,5 – 7,0
1м	1,8 – 3,5
30 см	0,5 – 1,0
25 см	0,4 – 0,9

ДОДАТОК Ж

(довідковий)

ЗАСОБИ БЕЗПЕКИ, ОРІЄНТУВАННЯ, ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Можливі функціональні рішення

Ж.1 – Влаштування тактильних смуг

Таблиця Ж.1

Влаштування зовнішніх ТС	
Використання комбінованого покриття	Для пішохідних шляхів із комбінованого покриття із профілем $A_1 + B_1$ або $A_1 + B_1 + A_1$, де A_1 – тип покриття із фактурою (бруківка, фігурні елементи мощення, фігурні елементи мощення із фаскою, колотий камінь тощо) шириною 0,3 м; B_1 – покриття з рівною та гладкою поверхнею, шириною від 1,2 м. У разі необхідності відокремлення пішохідних від інших зон ширина покриття A_1, суміжного із зазначеними зонами, складає не менше ніж: — проїздів автотранспорту – 0,6 м; — місць паркування – 0,6 м; — велодоріжок – 0,3 м—0,6 м. Важливо забезпечити контрастне співвідношення кольорів між A_1 та B_1, а також між A_1 та суміжними зонами
Використання бордюру	Для пішохідних шляхів із однорідного покриття із профілем $A_2 + B_2 + A_2$ або $A_2 + B_2$, де A_2 – бордюр (бортовий камінь) висотою не менше ніж 0,02 м, кольору, який контрастує із покриттям пішохідного шляху доріжки (поєднання світлий/темний), а B_2 – однорідне покриття. У місцях закінчення бордюру за потреби продовження відповідного напрямку руху допускається використовувати комбіноване покриття ($A_1 + B_1$) або спеціальну ТС
Використання принципу контрастності покриття	Використання контрастності покриттів пішохідних шляхів та трав'яного газону. У місцях закінчення газону за потреби продовження відповідного напрямку руху допускається використовувати комбіноване покриття ($ A_1 + B_1 $) або спеціальну ТС
Використання системи спеціальних ТС	Для пішохідних шляхів шириною від 3 м або за потреби виділяти напрямки руху від/до конкретного об'єкта
Попереджувальні спеціальні тактильні смуги Оптимальні функціональні параметри	
Вихід з тротуару на проїзну частину, яка має дві та більше смуг руху:	ТС улаштовують по всій ширині розмітки переходу. Допускається зменшення цього параметру до 2 м у разі влаштування на заокругленні. Попереджувальна ТС завширшки не менше ніж 0,6 м
У місці наземного пішохідного переходу (перехрестя), інших пішохідних перетинів тротуару та проїзної частини	Інформаційна ТС завширшки – 0,3 м—0,6 м улаштовують перпендикулярно до попереджувальної ТС
Вихід з тротуару на проїзну частину, яка має одну смугу руху (міжквартальний прибудинковий проїзд)	Попереджувальну ТС розташовують по всій ширині розмітки переходу. Допускається зменшення цього параметра до 2 м у разі влаштування на заокругленні. Попереджувальна ТС має ширину не менше ніж 0,3 м

Кінець таблиці Ж.1

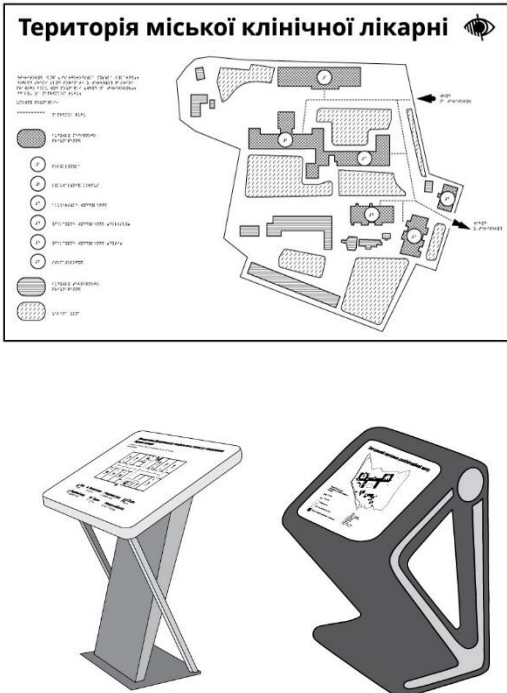
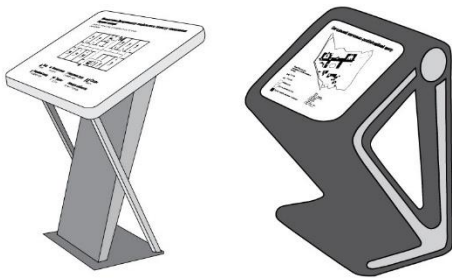
Посадковий майданчик зупинки громадського пасажирського транспорту	Облаштовують: — попереджувальною ТС по краю посадкового майданчика завширшки – 0,3 м; — інформаційною ТС, яка позначає початок/закінчення посадкового майданчика завширшки не менше – 0,3 м; — інформаційною ТС, яка вказує місце посадки в транспортний засіб прямокутної форми із стороною не менше 0,9 м (максимально до 1,5 м)
По краю платформи рейкового транспорту	Попереджувальна ТС завширшки – 0,3 м—0,6 м
Перед сходами	Попереджувальна ТС завширшки не менше ніж 0,3 м
Місце отримання інформації чи послуг	Інформаційна ТС, прямокутної форми зі стороною не менше ніж 0,9 м. Максимальний параметр може бути до 1,5 м
Влаштування внутрішніх ТС	
Попереджувальні ТС	Перед входними дверима, сходами, об'єктами отримання інформації чи послуг тощо. Можна використовувати (за умови їх надійного закріплення, нековзання) килим для витирання ніг, решітку водовідведення тощо. Максимальна висота – 0,02 м
Направляючі ТС	Доцільно встановлювати в приміщеннях площею від 150 м ² (холи, вестибюлі, зони очікування) для позначення основних маршрутів (від входної групи до рецепції, довідкової-інформаційної стійки, ліфту, сходів тощо)
Використання принципу контрастності	Використання принципу контрастності типів підлогового покриття, які відрізняються один від одного за кольором та тактильною фактурою. <i>Наприклад:</i> для коридору шириною 2,4 м доцільний профіль $ A_3 + B_3 $ або $ A_3 + B_3 + A_3 $, де $ A_3 $ – контрастний за фактурою та кольором по відношенню до $ B_3 $ тип покриття з шириною 0,3 м, а $ B_3 $ – рівне і гладке покриття шириною 1,8 м
Використання стандартних ТС	Килимові доріжки за умови їх надійного закріплення (не ковзання), стіни, плінтуси
Спеціальні направляючі тактильні смуги недоцільно встановлювати	У банківських відділеннях, відділеннях поштового зв'язку, аптеках, оптиках, в закладах дошкільної, середньої освіти, закладах харчування тощо. У середині об'єктів громадського призначення, які мають інтуїтивні чи компактні простори або забезпечено можливість ідентифікації користувача працівниками закладу (послуга фізичного супроводу клієнта)

Ж.2 — Влаштування універсальних інформаційних показників

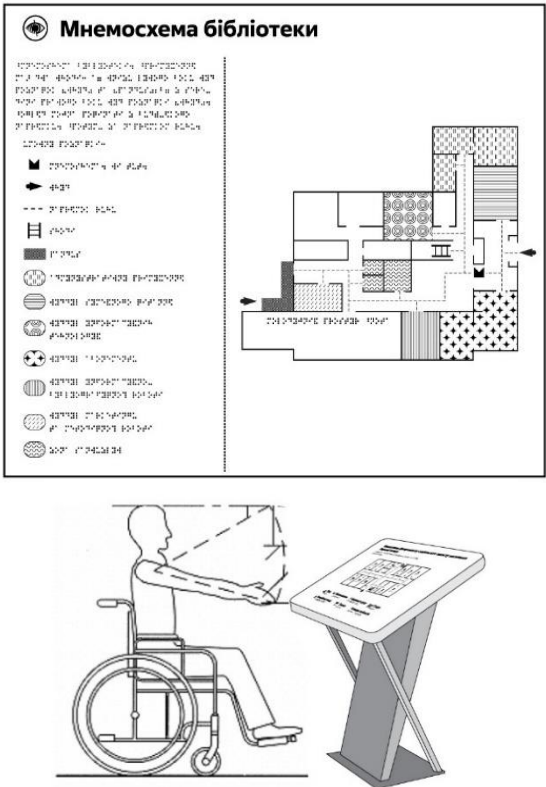
Таблиця Ж.2

Зовнішні інформаційні показники		
Зовнішні інформаційні таблички	Повинні містити інформацію щодо назви закладу, опису діяльності установи, адреси розташування, контактних телефонів, годин роботи, іншу довідкову інформацію відповідно до чинних нормативних вимог. Встановлюють при вході на прилеглу територію, при вході у всі будівлі, приміщення. Обов'язкове дублювання всієї інформації в тактильному вигляді та шрифтом Брайля	
Вказівники напрямку руху	Показники, які вказують напрямок руху до об'єктів, розташованих на шляхах руху (центральный вхід, укриття, інші об'єкти, доступний вхід, вихід, місця для паркування транспортних засобів тощо), повинні бути розташовані в зоні видимості та на відстані не більше ніж 50 м один від одного. Зміст показників має бути чітким та лаконічним. Дублювати в тактильному вигляді та шрифтом Брайля не потрібно	

Продовження таблиці Ж.2

Ландшафтні або звичайні мнемосхеми	Встановлюють біля входу на територію, якщо на ній розташовано три і більше об'єктів, будівель чи споруд. Основна вимога: візуальна інформація на МС повинна бути чіткою, лаконічною та зрозумілою. Рекомендовано виконувати різні блоки МС різними кольорами. Обов'язково потрібно дублювати всю інформацію в тактильному вигляді та шрифтом Брайля, а також про наявні на території направляючі спеціальні ТС. Зазвичай МС прилеглої території розміщується на окремій стійці під кутом від 20° до 30° (максимум 45°)	Територія міської клінічної лікарні
Фасадні інформатори	Додатковою перевагою для вільної навігації та отримання інформації буде наявність великих фасадних інформаторів, які вказують назву об'єкта, будівлі чи приміщення. Дублювання у тактильному вигляді та шрифтом Брайля не потрібне	
Внутрішні інформаційні покажчики		
Загальний інформатор про об'єкти та послуги в приміщенні	Розміщують на першому поверсі будівлі. Надає інформацію про послуги та об'єкти, розташовані в будівлі. Розміщують на інших поверхах будівлі. Надає інформацію про назви об'єктів та послуг, розташованих на поверсі. Обов'язкове дублювання всієї інформації в тактильному вигляді та шрифтом Брайля	РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР 1Адміністрація 2Директор 3Заступник директора 4Конференц-зала ВІДДІЛИ 5Підтримки та супроводу родин 6Танцювально-рухової терапії 7Рекреації та профорієнтації 8Життєвих компетенцій 9Інформаційних технологій 10Інформаційних технологій 11Освітніх технологій 12Тифлолабораторія 13Орієнтування та мобільності 14Орієнтування та мобільності 15Психологічної реабілітації 16Психологічної реабілітації 17Сенсорна кімната 18Розвитку зорового сприймання 19Відновлювальної терапії 20Ерго кімната

Продовження таблиці Ж.2

Мнемосхеми (МС)	Рекомендовано виконувати різні блоки МС різними кольорами, групувати (об'єднувати) в один колір об'єкти та приміщення за типовим призначенням, загальними ознаками (адміністративні, санітарно-гігієнічні приміщення, кабінети прийомів лікарів, діагностичні відділення, денний стаціонар лабораторія тощо). Обов'язковим є наявність на МС інформації щодо шляхів евакуації та системи направляючих спеціальних ТС. МС розміщують на окремій стійці під кутом від 20° до 30° (максимум 45°). У разі розміщення МС на стіні, верхній край не повинен бути вище ніж 1,8 м	
Вказівники напрямку руху	Вказівники напрямку руху – покажчики, які вказують напрямок руху до об'єктів приміщень, розташованих на поверсі (номери кабінетів у порядку зростання/зменшення, ліфт, сходи, туалет тощо) та шляхів виходу (евакуації). Розміщують на стінах на зручній для зорового сприйняття висоті, у зоні видимості відносно один щодо одного. Зміст покажчиків має бути чітким та лаконічним. За потреби дублювання візуальної інформації шрифтом Брайля графічну інформацію слід виконати в описовому вигляді. Тобто, якщо на вказівнику розташовано фігурну трілку, то опис шрифтом Брайля має бути у форматі «напрямок руху праворуч, ліворуч, прямо» тощо. Висота до шрифту Брайля повинна становити не більше ніж 1,5 м	

Кінець таблиці Ж.2

Внутрішні інформаційні таблички	Інформують про назву об'єкта чи послуг, призначення кабінету, приміщення (номер кабінету, ПІБ фахівця тощо). Розміщують на висоті від 1,2 – 1,6 м на відстані 0,3 м біля дверей. Дублювання у тактильному вигляді та шрифтом Брайля обов'язкове. За наявності графічної інформації у вигляді рисунків, знаків відповідну інформацію шрифтом Брайля слід виконати в описовому вигляді	
Настінні інформатори	Додатковою перевагою для вільної навігації та отримання інформації буде наявність великих настінних інформаторів, які вказують назву об'єкта, відділення чи приміщення, якщо воно займає цілий поверх або його частину. Зазвичай розміщують на стіні над входом на поверх або в приміщення. Дублювання у тактильному вигляді та шрифтом Брайля не потрібне	
Номери поверхів	Розміщують навпроти виходів із ліфтів та на сходових клітинах. Дублювання у тактильному вигляді та шрифтом Брайля не потрібне	
Тактильні позначки	Розміщують зверху на поручнях сходів (вказують на номер поверху), поручнях у коридорі (вказують номер (призначення) кабінету), шафах роздягалень біля кнопок ліфту всередині (вказують призначення), біля кнопки виклику ліфту на кожному поверсі (вказують номер поверху), комірок зберігання речей, брелків ключів тощо. Порядок розміщення символів зліва-направо. Допускається дублювання відповідної інформації в плоско друкованому вигляді	

Ж. 3 Контрастне маркування

На території, зовні та всередині будівель потрібно виділяти контрастним кольором об'єкти, окремі елементи об'єктів, до яких необхідно привернути увагу, що можуть створювати небезпеку та ризики травмування, які сприяють навігації та орієнтуванню у відповідному просторі.

Рекомендації щодо забезпечення візуального контрасту:

— Суміжні кольори повинні бути помітно різними. Рекомендовані комбінації кольорів:

- Чорний/білий
- Жовтий/чорний
- Шоколадно-коричневий/білий
- Темно-синій/білий
- Темно-червоний/білий
- Темно-фіолетовий/білий
- Темно-зелений/білий
- Помаранчевий/чорний

— Потрібно уникати таких комбінацій кольорів, які мають низький контраст:

- Жовтий/сірий
- Жовтий/білий
- Чорний/фіолетовий
- Червоний/чорний
- Сірий/білий
- Світло-блакитний/білий

— Потрібно уникати таких комбінацій кольорів, які мають низький контраст і особливо складні для людей з порушеннями сприйняття кольору:

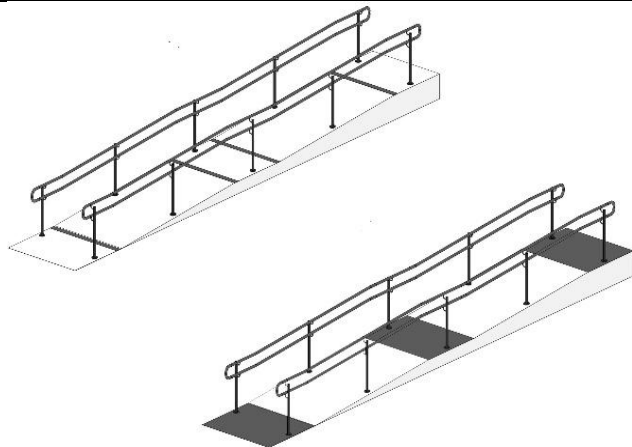
- Червоний/зелений
- Синій/зелений

Перевірити, чи є співвідношення кольорів контрастним, можна так: зробити фото обраної пари кольорів у співвідношенні в чорно-білому форматі. Якщо на фото можна побачити співвідношення обраних кольорів світлий-темний, відповідне співвідношення вважають умовно контрастним.

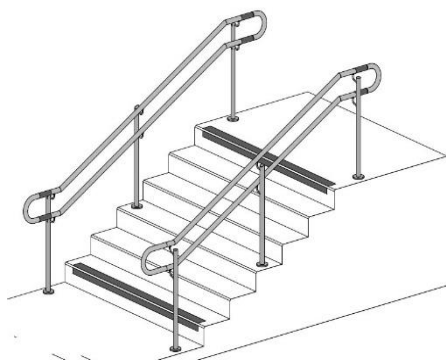
Таблиця Ж.3

КОНТРАСТНЕ МАРКУВАННЯ. ПРИКЛАДИ РІШЕНЬ

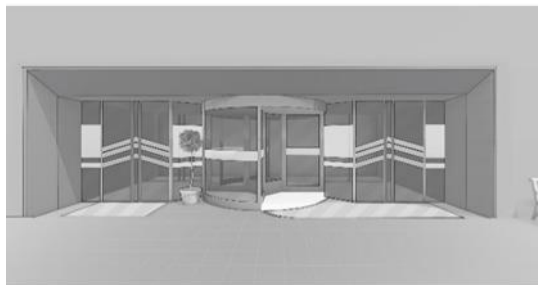
Маркування пандуса

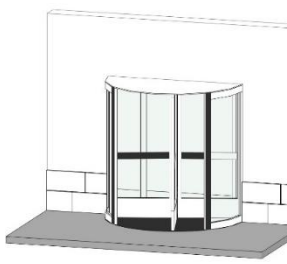
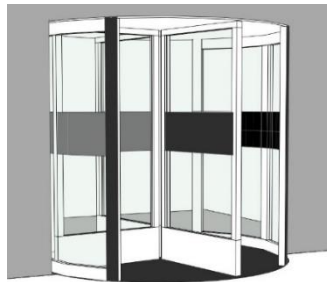
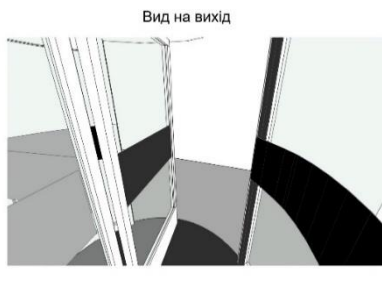
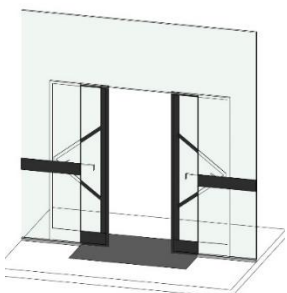
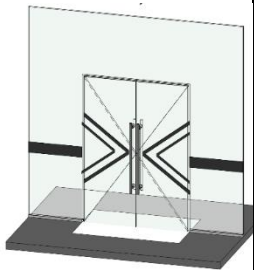
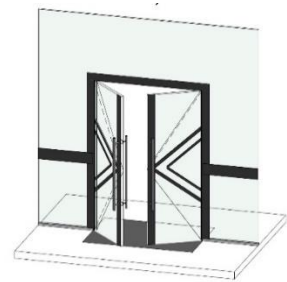
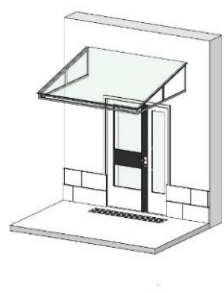
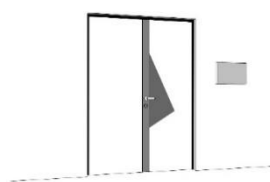
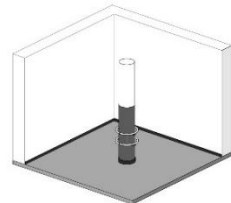
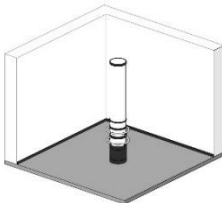
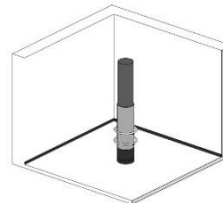
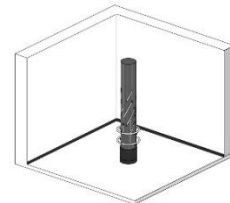
Контрастне маркування стандартних сходів

Вхідна група. Склопрозорий фасад

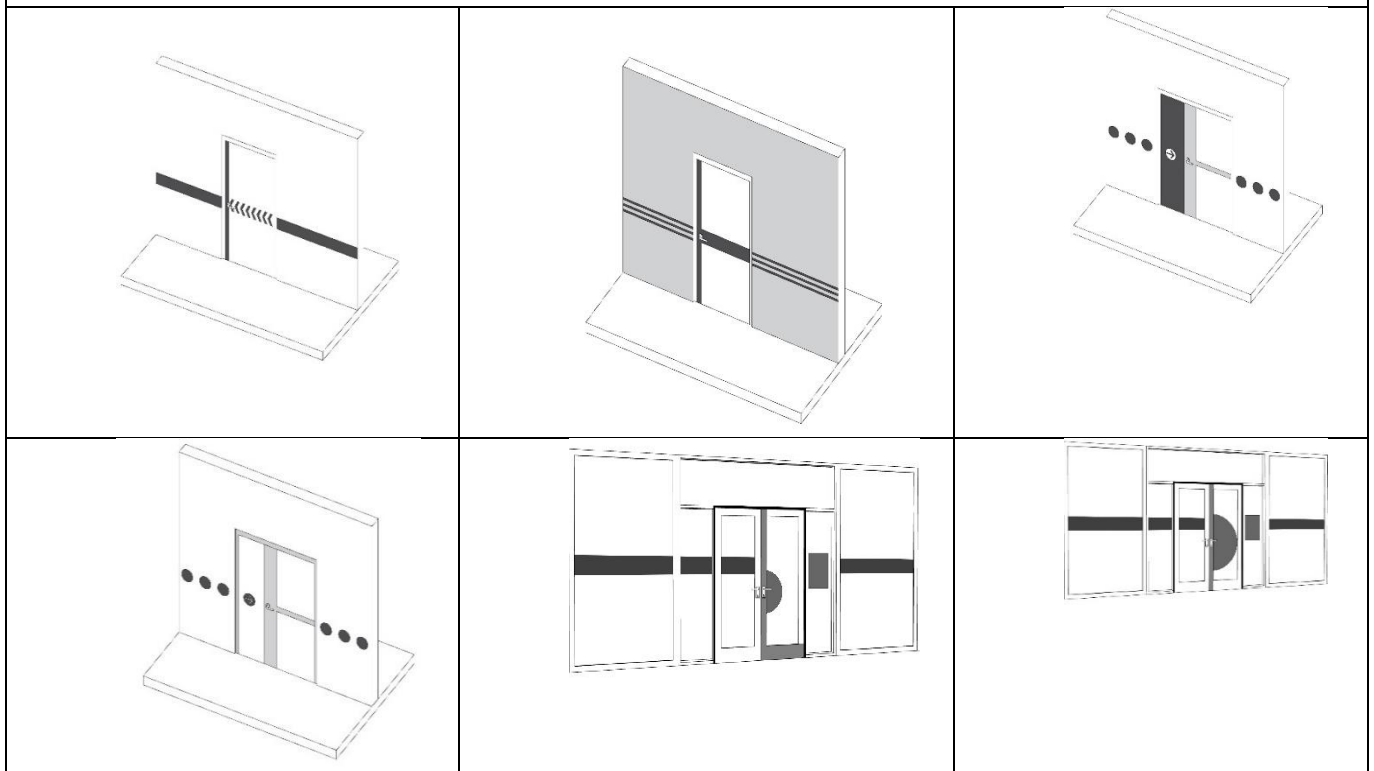

Продовження таблиці Ж.3

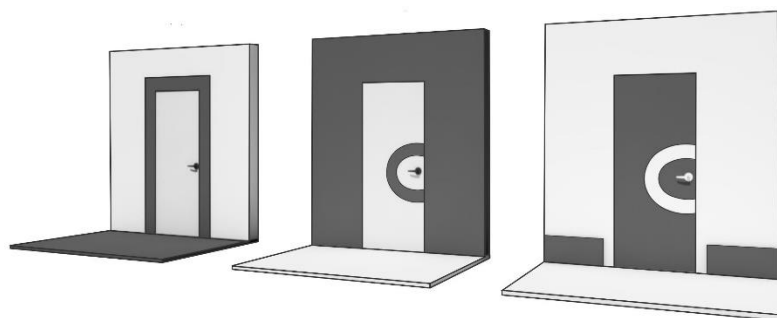
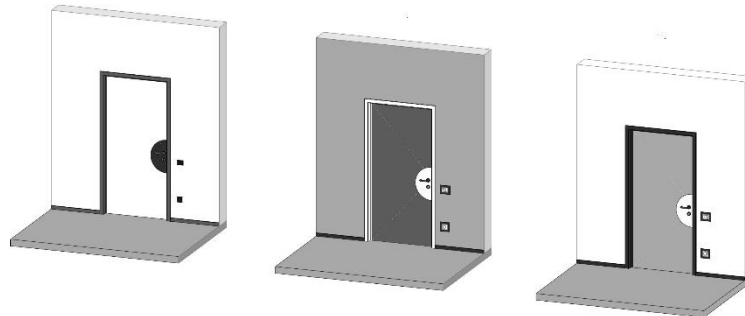
Вхідна група. Обертові двері			
		 Вид на вихід	
Вхідна група. Прозорий фасад/двері			
			
Вхідна група. Двері за кольором співпадають з фасадом			
			
Колони в інтер'єр і			
			

Продовження таблиці Ж.3

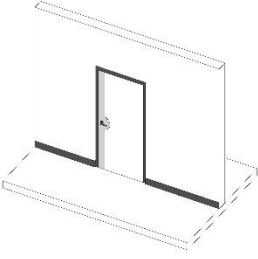
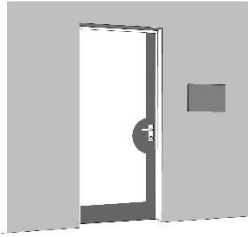
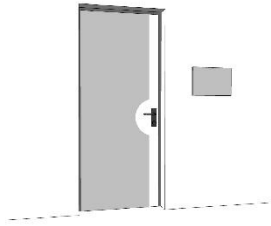
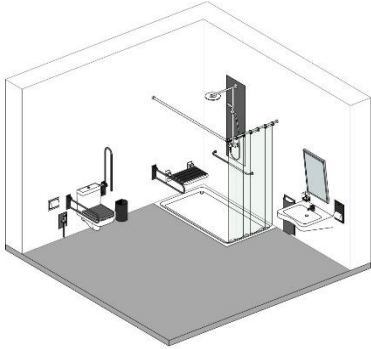
Склопрозорі конструкції всередині приміщень. Фасади/двері

Контрастне відокремлення дверних отворів усередині приміщень, якщо вони співпадають за кольором із кольорами стіни підлоги інтер'єра

Кінець таблиці Ж.3

		
Контрастне відокремлення елементів. Санвузли. Туалет. Душова. Поручні, елементи сантехніки, фурнітури, кришки сидіння, замки тощо		
		

(Додаток Ж долучено, Зміна № 2)